

*Коновалов Д. О., Національний університет оборони України імені Івана
Черняховського*

Науковий керівник: Ягунов В. В., доктор педагогічних наук, професор
**СУТНІСТЬ І ЗМІСТ ФІЗИЧНОЇ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ
СУХОПУТНИХ ВІЙСЬК ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

Збройні сили (далі – ЗС) України – військове формування, на яке відповідно до Конституції України покладаються завдання з оборони України, захист її суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності. Сьогодні вони забезпечують стримування збройної російської агресії проти України та відсіч їй, охорону повітряного простору держави та підводного простору у межах територіального моря України. 24 лютого 2022 року Росія атакувала Україну на землі і в повітрі по всій довжині спільного кордону. Безпосередньо тягар цієї війни несуть на собі Сухопутні війська (далі – СВ) ЗС України – найчисленніший самостійний вид ЗС України, головний носій їх бойової могутності.

Для вирішення відповідальних завдань у всіх військовослужбовців СВ ЗС України має бути сформована відповідна готовність, що представляє такий конкретний їх психічний, фізичний, особистісний і професійний стан, що дозволяє їм виконувати будь-які бойові завдання за призначенням. Різновидом готовності військовослужбовців є їх фізична готовність, що представляє фізичний стан, який дозволяє успішно виконувати бойові (знищення противника) та інші завдання за призначенням відповідно до вимог сучасного бою та стійко переносити фізичні навантаження військово-професійної, у тому числі й безпосередньо управлінської діяльності.

Зазначимо, що фізичну готовність майбутніх офіцерів практично не досліджуються науковцями, оскільки є тільки поодинокі наукові напрацювання з цієї проблеми (В. Пронтенко, О. Старчук та ін.). Науковцями формування фізичної готовності майбутніх фахівців розуміється як процес переходу їх організму з одного стану в інший, що відбувається за рахунок прогресивних

функціональних, морфологічних і біохімічних змін в організмі. При цьому науковці наголошують про відмінність фізичної готовності офіцерів різних видів і родів військ, а також різних спеціальностей. Наприклад, вони наголошують, що «...фізична готовність фахівців технічного профілю передбачає не максимально високий рівень розвитку переважно однієї якої-небудь фізичної якості або рухової навички, а їх всебічність та оптимальність стосовно специфіки військово-професійного навчання курсантів та їх майбутньої професійної діяльності» [7, с. 93].

Водночас із урахуванням змісту фізичного навантаження майбутніх офіцерів згідно зі вимогами суб'єктно-діяльнісного [1; 2], контекстного [3] та компетентнісного [4] підходів, результатів аналізу та узагальнення основних наукових підходів науковців до визначення структурних компонентів психологічної, професійної та особистісної видів готовності майбутніх військових фахівців до професійної діяльності виокремлюємо *ціннісно-мотиваційний, когнітивний, поведінково-діяльнісний, індивідуально-психічний і суб'єктний* компоненти їх фізичної готовності. Ці компоненти важливі для всебічного, контекстного та комплексного формування фізичної готовності майбутніх офіцерів сухопутних військ як суб'єктів військово-професійної діяльності, для їх становлення військовими професіоналами та фахівцями, які водночас необхідні для успішного виконання ними функціональних обов'язків за посадою. Наприклад, відсутність у курсантів мотивації досягти високого рівня фізичної готовності до професійної діяльності негативно позначається на результативності виконання ними спеціальних, у тому числі й бойових завдань, особливо в складних і суперечливих умовах бойової діяльності протягом довгого часу, коли від них насамперед вимагається професійна та інші різновиди витривалості (Н. Вербин [5], С. Костів [6]) як підвалини їх фізичної готовності.

Фізична готовність майбутнього офіцера – це його фізичний стан як військовослужбовця та бойового офіцера, який дозволяє йому успішно виконувати бойові (знищення противника) та інші військово-професійні завдання за призначенням відповідно до вимог сучасного бою та стійко

переносити фізичні навантаження військово-професійної, у тому числі й безпосередньо управлінської діяльності.

З урахуванням сутності та змісту фізичної готовності майбутніх офіцерів згідно зі вимогами суб'єктно-діяльнісного, контекстного та компетентнісного підходів, результатів аналізу основних наукових підходів науковців до визначення структурних компонентів психологічної, професійної та особистісної готовності майбутніх військових фахівців до професійної діяльності виокремлено ціннісно-мотиваційний, когнітивний, поведінково-діяльнісний, індивідуально-психічний і суб'єктний компоненти їх фізичної готовності.

З'ясовано, що необхідно цілеспрямовано формувати в майбутніх офіцерів фізичну готовність як важливий компонент їх професійної готовності до військово-професійної діяльності.

Перспективні напрями подальших наукових пошуків: обґрунтування педагогічних умов формування фізичної готовності майбутніх офіцерів сухопутних військ.

Список використаних джерел:

1. Ягупов В.В. Професійна суб'єктність, суб'єкт військово-професійної діяльності як інтегральний результат професійної підготовки офіцерів. *Теорія і практика професійної майстерності в умовах ціложиттєвого навчання: монографія* / за заг ред. О.А. Дубасенюк. Житомир: Вид-во Рута, 2016. С. 223-233. ISBN 978-617-581-300-3 <http://lib.iitta.gov.ua/705111/1/>

2. Ягупов В.В. Суб'єктно-діяльнісний підхід як ефективна методологічна основа формування готовності військового керівника до управлінської діяльності. *Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти: [зб. наук. пр. / за ред. Л.Л. Товажнянського та О.Г. Романовського]*. 2008. Вип. 17 (21). С. 101-111.

3. Вербицкий А.А. Теория и технологии контекстного образования. М. : МПГУ, 2017. 268 с.

4. Ягупов В.В. Методологічні основи компетентнісного підходу до

професійної підготовки офіцерів запасу. *Проблеми освіти*. 2019. №92. С. 239-245.

5. Вербин Н. Б. Розвиток професійної витривалості майбутніх магістрів військового управління у процесі оперативно-тактичної підготовки : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Національний університет оборони України імені Івана Черняхівського. Київ, 2019. 299 с.

6. KostivSerhii, OderovArtur, KlymovychVolodymyr, YagypovVasyl, RomanchukSerhii, MatveikoOksana, BaidalaVasyl, LeskoOrest, OstrovskyiMarian, KuprinenkoOlha. *Experimental results of the psychophysical endurance development of military professionals*. Journal of Physical Education and Sport ®(JPES), Vol 21 (Suppl. issue 2), Art 135. pp 1076–1083, Apr. 2021 online ISSN: 2247 – 806X; p-ISSN: 2247 – 8051; ISSN – L = 2247 – 8051 © JPES DOI:10.7752/jpes.2021.s2135 <https://efsupit.ro/images/stories/aprilie2021/Art%20135.pdf>

7. ПронтенкоВ. В., ФедченкоО. С., КорнійчукЮ. М., КрукО. М., ЗапорожановО. М., СіваковВ. П., КостюшкоІ. А., ПлющаковаО. В. Формуванняфізичноїготовностікурсантівдопрофесійноїдіяльностіупроцесіспеціальноїфізичноїпідготовки. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*. 2021. №6(137). С. 92-96. [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2021.6\(137\).22](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2021.6(137).22)